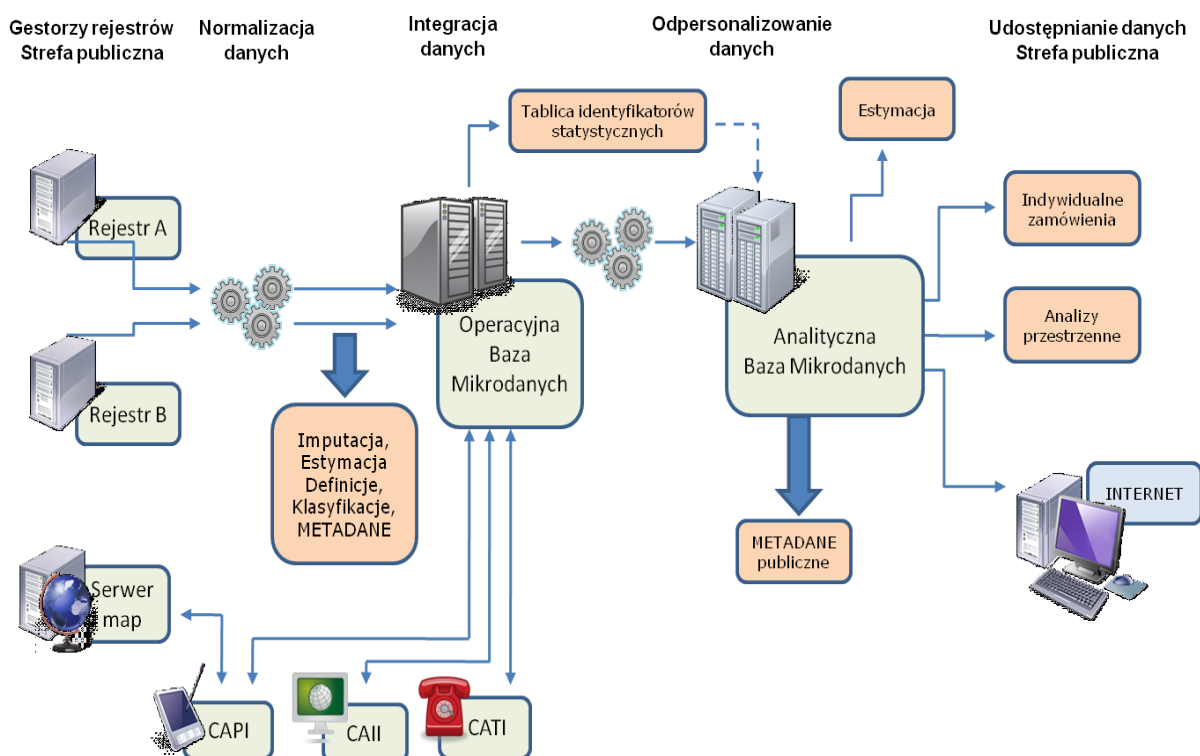


JAK SIĘ ROBI SPISY?

METODY POZYSKIWANIA DANYCH W SPISACH

Przystępując do prac nad PSR 2010 i NSP 2011 podjęto decyzję o wprowadzeniu nowoczesnych i relatywnie tańszych rozwiązań niż stosowane dotychczas. Polegają one głównie na pobieraniu danych pochodzących ze źródeł administracyjnych oraz wykorzystaniu narzędzi komunikacji elektronicznej. Dane spisowe gromadzone są obecnie w PSR 2010 i będą w NSP 2011 również przy udziale rachmistrzów spisowych wyposażonych w terminale mobilne oraz ankieterów statystycznych.

Realizację Spisów Powszechnych ilustruje poniższy schemat zadaniowy



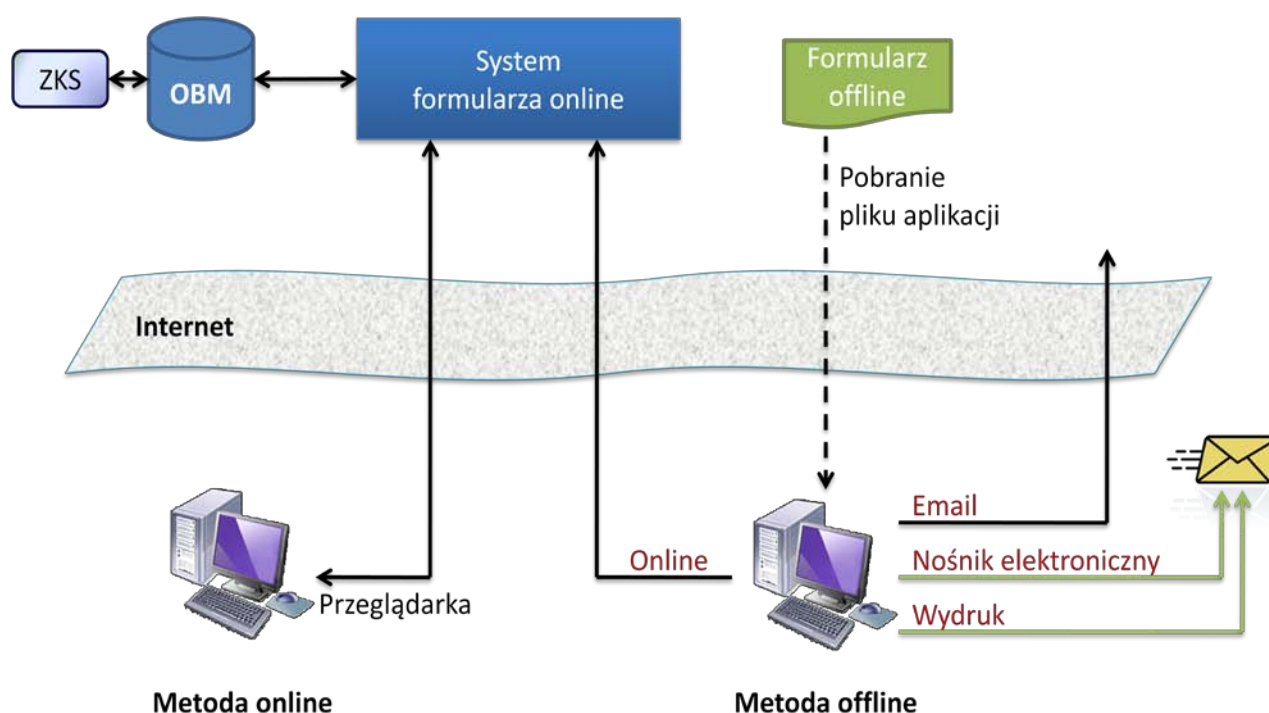
Jak wskazuje powyższy schemat **źródła administracyjne** stanowią podstawę realizacji spisów. Dane do spisów pobierane są ze źródeł administracyjnych (systemy informacyjne administracji publicznej), a także od podmiotów gospodarczych prowadzących działalność w zakresie sprzedaży energii elektrycznej oraz od dostawców publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych (w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. - Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. Nr 171, poz. 1800, z późn. zm.).

Ponadto Spisy Powszechne realizowane są poprzez:

- **samospis internetowy (CAII)**, polegający na sprawdzeniu w określonym terminie danych uzyskanych ze źródeł administracyjnych i ich skorygowaniu oraz uzupełnieniu brakujących informacji. Powszechny Spis Rolny 2010 r. metodą CAII rozpoczął się **1 września br. i potrwa do 17 października br.** Dla osób, które zdecydują się na dokonanie samospisu przez Internet, po wprowadzeniu loginu i hasła udostępniony zostanie formularz elektroniczny dla danego gospodarstwa rolnego. Login i hasło respondenci otrzymują po wejściu na wskazany adres

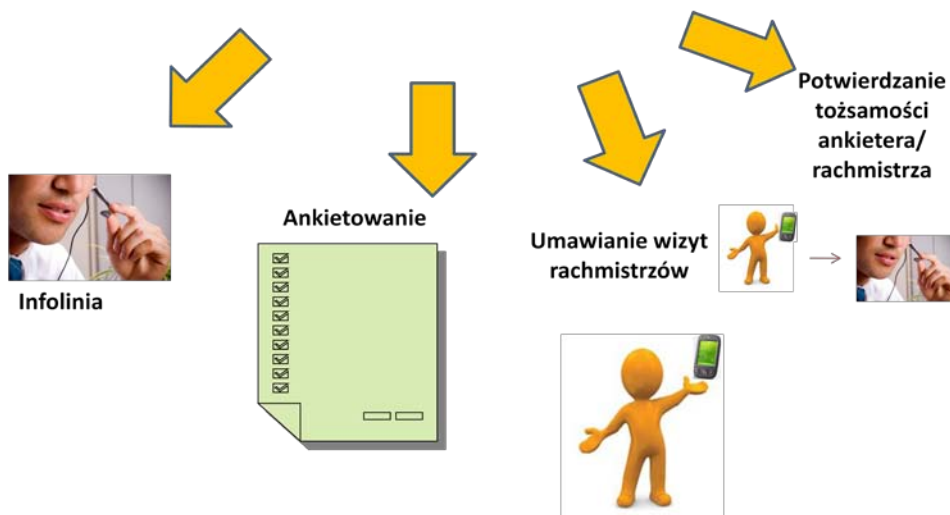
udostępniony przez GUS na potrzeby samospisu. Uwierzytelnienie respondentów odbywa się na podstawie danych pozyskanych z rejestrów administracyjnych – po wprowadzeniu kombinacji danych wygenerowane zostanie hasło dla użytkownika, które umożliwia zalogowanie się do portalu samospisu. Respondenci mogą również dokonać samospisu internetowego na tzw. „czystym” formularzu elektronicznym z dostępem off-line, który po wypełnieniu przesyłany jest bezpiecznym kanałem lub pocztą (w wersji wydrukowanej lub na nośniku np. CD) na wskazany adres gminnego biura spisowego lub wojewódzkiego biura spisowego. Dane z formularza papierowego wprowadzone zostaną do formularza elektronicznego przez ankietera statystycznego.

System metody CAII



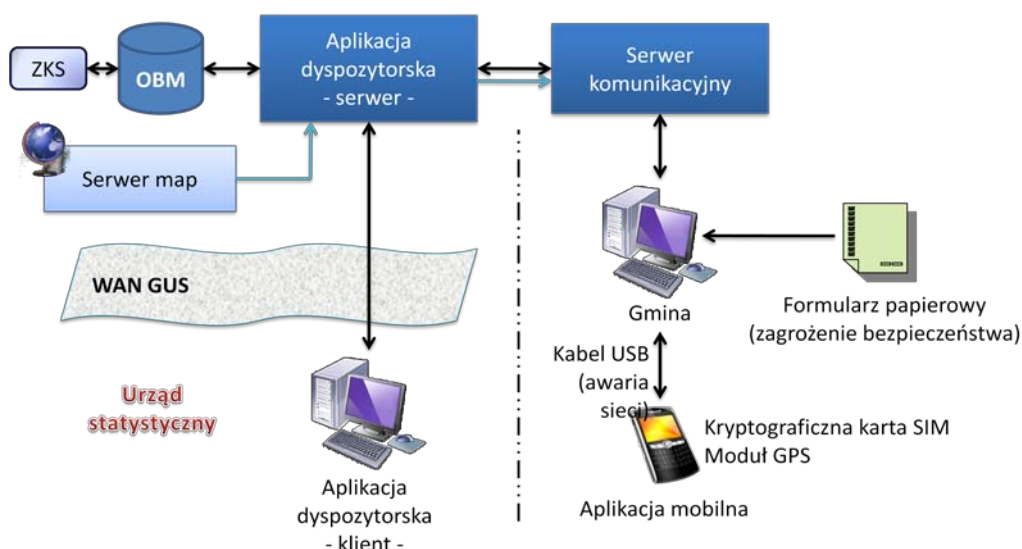
- **wywiad telefoniczny (CATI)** realizowany jest przez ankietera statystycznego wspomaganego programem komputerowym (aplikacja call center). Spis Rolny 2010 r. metodą CATI realizowany jest **od 8 września br.** Do ankietowania metodą CATI wybierane są gospodarstwa rolne, które już częściowo mają wypełniony formularz spisowy z systemów administracyjnych lub samospisu i pozostało im stosunkowo niewiele informacji do uzupełnienia. Warunkiem skierowania gospodarstwa do spisu metodą CATI jest dostępny numer telefonu.

Najważniejsze funkcjonalności Call Center



- wywiad realizowany przez rachmistrza spisowego (CAPI)** z respondentami, dla których nie było możliwe zebranie informacji innymi metodami. Powszechny Spis Rolny metodą CAPI rozpoczął się **8 września br.** Rachmistrze spisowi wyposażeni są w terminale mobilne, które umożliwiają przeprowadzenie spisu, poprzez wykorzystanie formularz elektronicznego. Praca rachmistrzów na bieżąco monitorowana jest przez dyspozytorów wojewódzkich.

System metody CAPI



27

Poszczególne metody zbierania danych do Powszechnego Spisu Rolnego wprowadzane były sukcesywnie, w celu umożliwienia respondentom swobodnego skorzystania przede wszystkim z samospisu internetowego i uniknięcia tym samym, sytuacji podwójnego ich spisywania.

We wszystkich metodach zbierania danych wykorzystywany jest ten sam rodzaj formularza spisowego (formularz elektroniczny). Formularze elektroniczne są obok bezpośredniego zasilania danych z rejestrów

administracyjnych jedyną formą zbierania danych do celów spisowych. Odpowiednia aplikacja obsługuje wypełnianie formularza, poprawność jego wypełniania (wraz z zastosowaną kontrolą logiczno-rachunkową), aż do zaakceptowania formularza bądź jego odrzucenia.

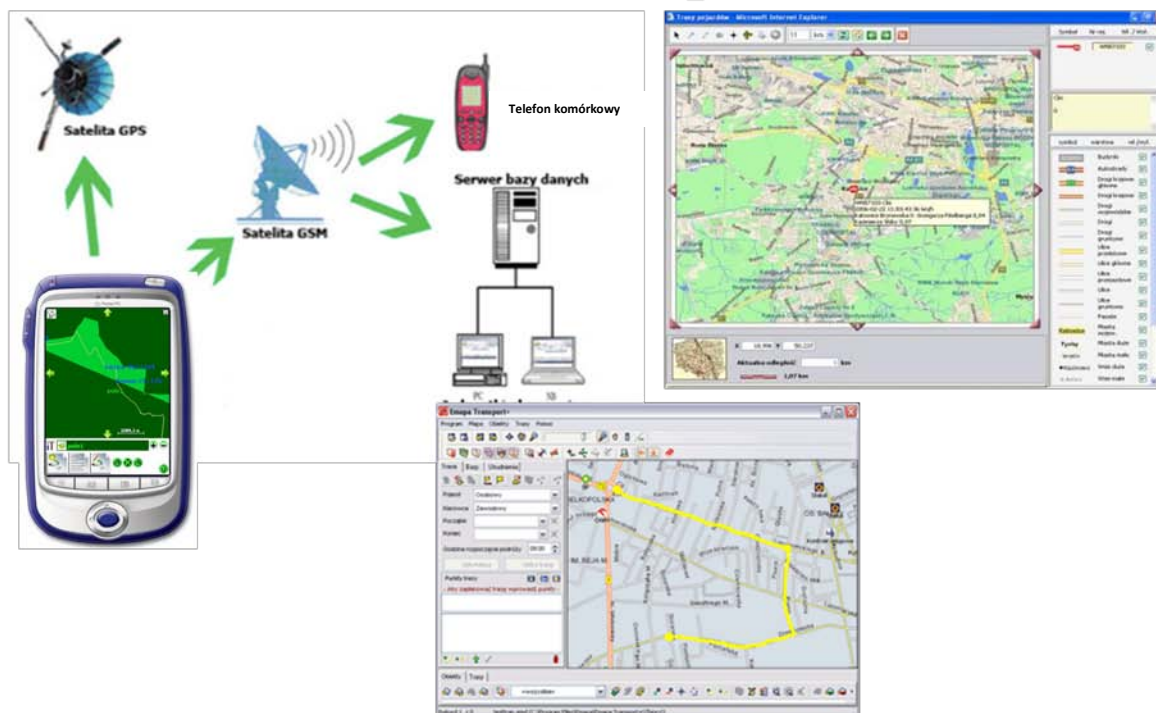
Zarówno w Powszechnym Spisie Rolnym 2010 jak i Narodowym Spisie Powszechnym Ludności i Mieszkań 2011 całkowicie wyeliminowany został formularz papierowy. W spisie tradycyjnym drukowano w warunkach polskich zwykle ok. 80 milionów arkuszy A4 papieru o wysokiej jakości, głównie ze względu na wymagania kosztownej technologii OCR.

GIS NOWA TECHNOLOGIA W SPISACH POWSZECHNYCH

W celu dalszej redukcji zużycia papieru w spisach powszechnych wykorzystywane są narzędzia GIS (Geographic Information Systems). Dotyczy to szczególnie utworzenia map cyfrowych, na których zaznaczone są obwody spisowe i rejony statystyczne lub odpowiadające im funkcjonalnie inne jednostki przestrzenne wraz z zaznaczonymi budynkami i punktami adresowymi, w których przebywają ludzie.

Mapy te zostały przygotowane przez Urzędy Statystyczne na podstawie materiałów pozyskanych m.in. z państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego – ortofotomapy, ewidencji gruntów i budynków, Bazy Danych Obiektów Topograficznych, Państwowego Rejestru Granic, Państwowego Rejestru Nazw Geograficznych, a także danych pozyskanych z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa – wektorowej warstwy działek ewidencyjnych. Jednak podstawowym źródłem do tworzenia map cyfrowych są zeskanowane i zwektoryzowane mapy rejonów statystycznych i obwodów spisowych oraz szkice sytuacyjne stanowiące część graficzną rejestru TERYT.

Wykorzystanie technologii GIS w trakcie spisu



Rezygnuje się również z papierowych wykazów adresów mieszkań (tzw. formularzy N-obw) na rzecz aplikacji elektronicznej obiektów przeznaczonych do spisania, sprzęgniętej z mapą cyfrową. Wprowadzenie urządzeń typu hand-held umożliwi pełne zarządzanie rachmistrzami w terenie.

Zmieniony został dotychczasowy system identyfikacji przestrzennej z przyporządkowania obszarowego (obwody spisowe) do przyporządkowania punktowego – punkty adresowe ze współrzędnymi x , y . Przyporządkowanie punktowe umożliwia bardziej elastyczne grupowanie danych na potrzeby statystyki na dowolnie małych obszarach oraz prowadzenie bardzo skomplikowanych analiz geostatystycznych.